

Толемі мали лайи

Ліен Моріарті

АКО И ТИ САКАШ КНИГИ...
ИЗДАВАЧКА КУЌА САКАМ КНИГИ
www.sakamknigi.mk

На светот има толку многу книги, а толку малку време...

Строго избрани одлични наслови за сите кои сакаат книги со уникатни приказни достојни за нивното време...

Наслов на оригиналот

Big little lies

© 2014 Liane Moriarty

Copyright © за македонското издание

Издавачка куќа Сакам книги, 2015

Издавач Издавачка куќа Сакам Книги - Скопје

Преведувач Ивана Спасев

Лектор Марија Иванова

Главен уредник Ивана Спасев

Компјутерска обработка Диме Спасев

Печатење Графостил - Скопје, 2015

Тираж 1000 примероци

Сите права за книгата се задржани. Ниту еден дел од ова издание не смее да биде препечатуван, копиран или објавуван во која било форма или на кој било начин во електронските или печатените медиуми, без писмена согласност од издавачот.

Толемии мали Лаџи

Лиен Мориајрти

АКО И ТИ САКАШ КНИГИ...

*Кој се твѝа, твој се сака...
(Зетска ѝесничка)*

Јавно училиште Пириви
...каде што живееме и учиме покрај океанот!
Јавното училиште Пириви е зона во која нема
насилство!
Ние *не сме* насилни.
Ние *не прифаќаме* насилство.
Ние *никогаш* не го чуваме насилството во тајност.
Ние имаме *храброст* да проговориме ако видиме дека
некој е насилен со нашите пријатели.
Ние им велите НЕ на насилниците и силеџиите.

-1-

„Мене ова не ми звучи како Ноќ на училишни квизови“, ѝ рече госпоѓата Пети Пондер на Марија Антоанета. „Ми звучи како бунт.“

Мачката не одговори. Таа дремеше на каучот. Очигледно Ноќта на училишни квизови за неа беше глупост.

„Не си заинтересирана, а?“ Госпоѓата Пондер го зеде далечинскиот управувач и го намали тонот на шоуто *Танц со ѕвездите*. Го имаше попуштено за да може да слуша и покрај силниот дожд надвор, но дождот сега беше смирен.

Можеше да чуе дерење. Тивкиот, студен ноќен воздух го распаруваа бесни извици.

„Ох, мајко моја. Мислиш дека се расправаат за главниот град на Гватемала? Ти знаеш ли кој е главен град на Гватемала? Не? Ни јас. Може да провериме на Google. Немој да ми се муртиш.“

Марија Антоанета кивна.

„Ајде да одиме да видиме што се случува“, рече госпоѓата Пондер брзо. Таа се чувствуваше вознемирено, па затоа се однесуваше така весело пред мачката, исто како што порано правеше со нејзините деца кога нејзиниот сопруг не беше дома, а таа ќе чуеше чудни звуци во ноќта.

Госпоѓата Пондер стана со помош на бастунот. Нејзината соба за шиене гледаше баш кон училишниот двор.

„Мамо, да не си луда? Не можеш да живееш олку блиску до основно училиште“, ѝ имаше речено нејзината ќерка додека таа разгледуваше куќи.

Но госпоѓата Пондер обожаваше да ја слуша будалестата детска врева во различни времиња од денот и таа повеќе не возеше, па не ѝ беше гајле што улицата постојано беше блокирана од страна на тие огромни автомобили и џипови, со жени со огромни очила за сонце наведнати преку воланите за да извикаат некоја ужасно итна информација за балетот на Хериет или логопедот на Чарли.

Мајките во денешно време го сфаќаа мајчинството страшно сериозно. Тие нивни споулавени мали лица. Тие нивни зафатени мали задници расфрцани во училиштето стегнати во спортски тесни хеланки. Разнишани опавчиња. Очите вперени во мобилните телефони кои ги носеа во рака како компаси. Сето ова ја засмеваше госпоѓата Пондер. Но таа им се смееше со љубов. И нејзините три ќерки беа буквално исти. И сите беа страшно убави.

Татковците, а нив во последно време ги имаше сè повеќе и повеќе во училиштето, беа друга приказна. Тие не брзаа речиси никогаш, одеа со одмерена nonшалантност. *Ништо страшно. Сè е под контрола.* Тоа беше пораката. Госпоѓата Пондер и ним им се кикотеше со љубов.

Но родителите во училиштето Пириви сега очигледно беа непристојни. Таа застана до прозорецот и ја повлече завесата.

На другата страна од детското игралиште имаше двокатна градба со просторија за формални настани на вториот кат и голем балкон со поглед кон океанот. Госпоѓата Пондер знаеше дека во училиштето вечерва се одржуваше Ноќ на квизови. Тие собираа средства за училишните потреби.

Таа можеше да чуе многу пцуење и вулгарно зборување. Госпоѓата Пондер немаше ништо против пцовките, нејзината најстара ќерка пцуеше како кочијаш, но навистина беше вознемирувачки да се слуша како некој

манијачки го извикува тој конкретен вулгарен збор на место кое обично беше исполнето со детска смеа и весели извици.

„Пијани ли сте сите?“ рече таа. Нејзиниот прозорец мокар од дождот беше на исто ниво со влезот на зградата и таа одеднаш забележа дека надвор почнаа да излегуваат луѓе. Безбедносните светла ја осветлуваа поплочената област околу влезот како бина поставена за драма. Вечерната магла изгледаше како специјален додаден ефект.

Глетката беше чудна.

Родителите од училиштето Пириви многу сакаа да се дотеруваат. Нив не им беше доволно да организираат обична ноќ на квизови, па таа знаеше дека некој се имаше досетено да ја прогласи вечерта за Ноќ на училишни квизови „Одри и Елвис“, што значеше дека сите жени мораа да бидат облечени како Одри Хепберн, а мажите како Елвис Присли. Очигледно најпопуларната верзија на Одри беше онаа од Појадок кај Тифани, па сите жени носеа долги црни фустани, бели ракавици и бисерни ѓердани. Мажите пак, од друга страна, имаа одбрано да го имитираат Елвис од последните години. Сите носеа сјајни бели костуми со големи длабоки јаки, накитени со камења. Жените изгледаа прекрасно. Кутрите мажи изгледаа будалесто.

Додека госпоѓата Пондер гледаше, еден Елвис му удри тупаница на друг. Овој се затетерави нанзад и се удри во една Одри. Други двајца Елвиси го грабнаа одзади и го одвлекоа. Една Одри си го закопа лицето во рацете и се сврте како да не можеше да поднесе да гледа. Некој се развика: „ЗАПРЕТЕ ГО ОВА!“

Баш така. Што ли ќе си помислат вашите прекрасни деца?

„Да викнам ли полиција?“ се запраша госпоѓата Пондер на глас, но тогаш го слушна пиштењето на сирена во далечината, во исто време кога една жена на балконот почна да вреска и вреска.

***

Габриела: Не беше само до мајките, знаете. Немаше да дојде до тоа без татковците. Претпоставувам дека почна со мајките. Ние бевме главните играчи, ако можам да се изразам така. Мајките.

Бони: Сè беше само едно ужасно недоразбирање. Имаше повредени чувства и сè излезе од контрола. Како што се случува. Зар не мислите дека тоа е изворот на сите конфликти, повредувањето на нечији чувства? Разводи. Светски војни. Тужби. Па, добро, можеби не секоја тужба. Може да ви понудам планински чај?

Сту: Јас ќе ви кажам зошто дојде до тоа. *Затоа што жените не знаат да баталат нешто и да продолжат понатаму.* Не вела дека дел од вината не лежи и кај мажите. Но ако жените не си ги врзеа гаќите во чвор - и ова можеби звучи сексистички, но не е - прашајте кој било маж, не некој метросексуалец што става креми против брчки, туку вистински маж, прашајте вистински маж и ќе ви каже дека жените се Олимписки Шампиони за држење лутина и злопамтење. Само да ја видите жена ми во акција. А таа не е дури ни најлошата меѓу нив.

Госпоѓица Барнс: Хеликоптерски родители. Пред да почнам да работам во училиштето Пириви, јас мислев дека тоа е само преувеличување, тоа дека родителите се претерано инволвирани во животите на своите деца. Мислам, мајка ми и татко ми ме сакаа, се *интересираа* за мене кога растев во деведесеттите, но тие не беа *опседнати* со мене.

Госпоѓа Липмен: Страшно жалосна трагедија. Сите се обидуваме да продолжиме понатаму. Немам друг коментар.

Керол: Јас лично го обвинувам Еротскиот Клуб на Читатели. Но тоа е само мое мислење.

Џонатан: Во Еротскиот Клуб на Читатели немаше ништо еротско, јас ќе ви го кажам тоа бесплатно.

Џеки: Знаете што? Јас на ова гледам како на феминистички проблем.

Харпер: Кој рече дека е феминистички проблем?

Ма што има врска? Јас ќе ви кажам како почна. Почна со инцидентот на првиот ден во градинка - денот за запознавање на децата.

Греам: Колку што разбрав јас, сè се врти околу борбата на мајките домаќинки со мајките кариеристки. Како го викаа тоа? Ах, Војна на Мајките. Жена ми не беше вмешана. Таа нема време за такви работи.

Теа: Вие новинарите го обожавате делот за француската дадилка. Денес на радио слушнав како некој зборува за „француска домашна помошничка“, а Џулиет дефинитивно не беше домашна помошничка. Рената си имаше башка чистачка. Некои луѓе имаат среќа. Јас имам четири деца, а немам „вработени“ да ми помагаат! Како и да е, немам никаков проблем со мајките кои работат, само се прашувам зошто воопшто се мачат да раѓаат деца.

Мелиса: Знаете што мислам јас, зошто се запалија сите? Поради вошките. Ох, мајко мила, мајко мила, да не почнувам за вошките.

Саманта: Вошките? Каква врска имаат вошките? Кој ви го кажа тоа? Сигурно била Мелиса, така? Кутрата жена пати од синдром на посттравматски стрес откако нејзините деца не можеа да престанат одново и одново да фаќаат вошки. Извинете. Не е смешно. Ич не е смешно.

Детектив Адриан Квиндлен: Ајде да објаснам ако не сум јасен. Ова не е циркус. Ова е истрага за убиство.

- 2 -

Шест месеци пред Ноќта на училишничкиот квиз

Четириесет. Медлин Марта Мекензи денес полнеше четириесет години.

„Имам четириесет години“, рече таа на глас додека возеше. Го развлече зборот како да му додаваше специјални звучни ефекти. „Четиришесет.“

Таа погледна во својата ќерка на ретровизорот. Клои се исклешти и ја изимитира својата мајка. „Имам пет години. Пееееет.“

„Четириесет!“ викна Медлин како оперска пеачка. „Тра-ла-ла-ла!“

„Пет!“ викна Клои.

Медлин се обиде со рап верзија, тропкајќи по воланот за да фати ритам. „Имам четириесет, јо, четириесет.“

„Ајде сега мамичке, доволно беше“, рече Клои.

„Извини“, рече Медлин.

Таа ја носеше својата ќерка во градинка - ова беше првиот ден за запознавање и ориентација. Не дека на Клои ѝ требаше некаква ориентација пред да почне со училиште следниот јануари. Таа веќе многу добро се ориентираше во училиштето Пириви. Не само што знаеше да се грижи за себе, туку се грижеше и за нејзиниот брат Фред, кој беше две години постар, но

често изгледаше помало. „Фред, забораџи да го ставиш ранецот во корпата! Така. Добро момче“, му имаше речено таа утрово.

Фред послушно го стави својот ранец во соодветната корпа, а потоа отрча да му удри ластик на Џексон. Медлин се преправаше дека не го виде ластикот. Џексон веројатно си го имаше заслужено. Мајка му на Џексон, Рената, исто така го немаше видено затоа што таа занесено разговараше со Харпер - двете искрено намуртени поради стресот кој произлегуваше од образување на нивните надарени деца. Рената и Харпер беа членови на истата група за поддршка на родители на надарени деца. Медлин ги замислуваше како седат во круг и загрижено си ги стегаат рацете додека нивните очи блескаат од тајна гордост.

Медлин планираше да испие едно кафе со својата пријателка Селест додека Клои им шефува на другите деца во градинката (шефувањето беше нејзината дарба, Медлин знаеше дека таа ќе води некоја огромна корпорација еден ден). И близнаците на Селест тргнуваа на училиште следната година, па Медлин знаеше дека ќе ги види како беснеат денес на денот за запознавање. (Нивната дарба беше дерење. Медлин добиваше главоболка по само пет минути во нивна близина.) Селест секогаш купуваше прекрасни и многу скапи подароци за роденден, па тоа беше убаво. После тоа, Медлин планираше да ја остави Клои кај свекрва ѝ и да седне на ручек со пријатели додека да дојде време да ги земат децата од училиште. Сонцето блескаше. Таа ги носеше нејзините нови, прекрасни потпетици на D&G (купени на интернет со триесет проценти попуст). Медлин знаеше дека ова ќе биде прекрасен, прекрасен ден.

„Може да почне Медлиншкиот фестивал!“ имаше речено нејзиниот сопруг Ед утрово кога ѝ донесе кафе во кревет. Медлин беше позната по нејзината љубов кон родендени и секаков вид прослави. Сите изговори за шампањ.

Сепак. Четириесет.

Четириесетгодишна жена најдена мртва. Ох, грехота.

Дваесетгодишна жена најдена мртва. Трагедија! Жалосно! Најдете го тој убиец!

Медлин секогаш се потресуваше кога ќе слушнеше нешто на вести за четириесетгодишни жени, за повредена или умрена жена. *Но чекај, тоа би можела да бидам јас! Тоа би било тажно! Луѓето би биле тажни кога би умрела! Па дури и уништени. Па ете ти, свету опседнат со возраст. Јас можеби имам четириесет години, но сепак сум сакана и ценета.*

Од друга страна, веројатно беше совршено природно човек да чувствува поголема тага за смртта на дваесетгодишна личност отколку за смртта на четириесетгодишна личност. Четириесетгодишните уживале во дваесет години повеќе живот. Па затоа, Медлин знаеше дека би се чувствувала обврзано, доколку има збудален пиштолџија на слобода, да го фрли своето средовечно тело пред дваесетгодишното. Да прими куршум за младоста. Тоа беше фер.

Па, да, таа беше подготвена да го направи тоа ако можеше да биде сигурна дека би го направила за некоја добра млада личност. Не некоја од оние неподносливите, како детето кое го возеше малиот син автомобил пред неа. Таа не се ни трудеше да го скрие фактот дека го користеше мобилниот телефон додека возеше, веројатно испраќаше пораки или си го ажурираше статусот на Фејсбук.

Ете! Ова дете веројатно немаше ни да забележи ако во близина имаше пиштолџија! Таа отсутно ќе зјапаше во својот телефон додека Медлин го жртвува животот за неа! Страшно.

Малиот автомобил очигледно беше полн со млади луѓе. На задните седишта имаше најмалку три лица кои гестикულიраа со рацете и ги нишаа главите. Некој го имаше кренато дури и стапалото. Ова беше трагедија која само чекаше да се случи. Тие мораа да се концентрираат. Медлин баш минатата недела имаше прочитано една

приказна за тоа дека младите луѓе загинаваат праќајќи текстуални пораки додека возат. *Доаѓам. Возам натаму!* Тоа беа нивните последни будалести зборови. Медлин плачеше кога ја виде сликата од расплуканата мајка на една од тие тинејџерки - жената апсурдно го држеше мобилниот телефон на својата ќерка кон фотоапаратот како предупредување за читателите.

„Будалести мали идиоти“, рече таа на глас кога автомобилот се залепи опасно блиску за соседната лента.

„Кој е идиот?“ праша ќерка ѝ од задното седиште.

„Девојчето кое го вози автомобилот пред мене е идиот затоа што во исто време вози и го користи својот телефон“, рече Медлин.

„Како ти кога мораш да му се јавиш на тато кога доцниме“, рече Клои.

„Јас го направив тоа само еднаш!“ се побуни Медлин. „И бев многу внимателна и многу брза! И јас имам четириесет години! Исто така, јас набрзина се јавив, не испратив порака! Човек мора да го тргне погледот од патот за да напише порака. Праќањето пораки за време на возење е нелегално и лошо и мораш да ми ветиш дека никогаш нема да го правиш тоа кога ќе бидеш тинејџерка.“

Нејзиниот глас затрепери на помислата Клои да биде тинејџерка и да вози автомобил.

„Но дозволено е набрзина да свртиш некаде“, провери Клои.

„Не! И тоа е незаконски“, рече Медлин.

„Значи ти си го прекршила законот“, рече Клои задоволно. „Како бандит.“

Клои моментално беше вљубена во помислата за бандити. Медлин знаеше дека таа ќе се гледа со лоши момци кога ќе порасне. Лоши момци на мотори.

„Држи се до добрите момци, Клои!“ рече Медлин по неколку секунди. „Како тато. Лошите момци не носат кафе во кревет.“

„Што брбориш, жено?“ воздивна Клои. Таа ја имаше научено фразата од татко ѝ и совршено го имитираше

неговиот изморен тон. Тие направија грешка што се изнасмеаја првиот пат кога таа ја употреби, па девојчето продолжи да ја повторува и тоа со толку совршен тајминг што тие не можеа да престанат да се смеат.

Овој пат, Медлин успеа да не се насмеет. Клои моментално се движеше на границата меѓу преслатка и неподнослива. А веројатно и самата Медлин се движеше по истата граница.

„Остави го телефонот!“ се развика Медлин. Тогаш неколкупати си ја бодна дланката со прстот божем пишувааше порака. „Незаконски е! Опасно е!“

Девојката ѝ крена еден среден прст.

„Е доста беше!“ Медлин ја крена рачната и пушти четири трепкачи.

„Што правиш?“ праша Клои. Медлин го откопча појасот и ја отвори вратата. „Мораме да одиме во градинка!“ рече Клои панично. „Ќе задоцниме!“

„Нема“, рече Медлин. „Ова ќе трае само секунда. Спасувам млади животи.“

Таа се упати кон автомобилот на девојчето на своите нови високи потпетици и тропна на прозорецот. Младата девојка со бела кожа, пирс на носот и несмасно нанесена маскара го отвори прозорецот. Таа погледна во Медлин со комбинација од агресија и страв. „Што ти е проблемот?“ Сè уште го држеше мобилниот телефон во левата рака.

„Остави го телефонот! Можеш да загинеш - и ти и твоите пријатели!“ Медлин го користеше буквално истиот тон што го користеше секогаш кога Клои беше екстремно немирна. Таа ја пикна раката во колата, го грабна телефонот и ѝ го фрли на девојката на совозачкото седиште кога зјапаше со подотворена уста. „Добро? Дај престани!“

Можеше да го чуе нивното кикотење додека се враќаше кон својата кола. Не ѝ беше гајле. Се чувствуваше пријатно стимулирано. Зад нејзината, застапа друга кола.

Медлин се насмева, ја крена раката за да се извини

и побрза да се врати во својот автомобил пред да се запали зеленото светло на семафорот.

Нејзиниот зглоб се сврте. Во еден момент го правеше она што треба да го прави еден зглоб, а веќе во следниот се виткаше под болно чуден агол. Таа се занесе и падна на страна. Ох, не.

И тоа беше моментот кога почна приказната.

Со несмасното превиткување на еден зглоб.

-3-

Џејн застапа на црвено зад еден голем блескав цип со пуштени трепкачи и погледна во темнокосата жена која брзаше да се врати во својот автомобил. Таа носеше лесен син фустан и сандали на високи потпетици. Жената се насмевна и шармантно ѝ мавна на Џејн за да ѝ се извини. Утринското сонце се одби од нејзините обетки и блесна како да ја допрело нешто божествено.

Блескава девојка. Постара од Џејн, но дефинитивно сè уште блескава. Џејн цел живот ги набљудуваше ваквите девојки со научен интерес. Можеби и малку восхит. Можеби и малку завист. Тие не беа секогаш најубави, но се декорираа себеси со страшно многу љубов, како елки, со висечки обетки, растропкани бразлетни и нежни марами ставени без некоја посебна цел. Тие ти ја допираа раката кога зборуваа. Најдобрата пријателка на Џејн од училиште беше Блескава Девојка. Џејн имаше слабост за нив.

Тогаш жената падна, како некој да ѝ го извлекол килимот од под нозе.

„Ау“, рече Џејн и брзо го сврте погледот за да го поштеди достоинството на жената.

„Се повреди ли, мамичке?“ праша Зиги од задното седиште. Тој секогаш беше многу загрижен таа да не се повреди.

„Не“, рече Џејн. „Госпоѓата онде се повреди. Се сопна.“

Џејн чекаше жената да стане и да се врати во својот автомобил, но таа сè уште беше на земја, со главата навалена наназад кон небото, а лицето изобличено во болна гримаса. На семафорот се запали зелено светло, па малиот син автомобил пред џипот тргна со чкрипење на гумите.

Џејн пушти трепкач за да го заобиколи џипот. Тие одеа кон новото училиште на Зиги, ова беше првиот ден во градинка и таа немаше поим каде требаше да оди. И Џејн и Зиги имаа трема, но се преправаа дека немаа. Сакаше да стигнат предвреме.

„Добра ли е госпоѓата?“ праша Зиги.

Да, тој често ја потсетуваше како требаше да се однесуваат добрите, нормални, културни возрасни луѓе. Да не беше тој, таа ќе заминеше. Ќе беше толку фокусирана на нејзината цел да го однесе во градинката што ќе оставеше жена на улица да се витка од болка.

„Ќе ја проверам“, рече Џејн, како да имала намера да го направи тоа уште од самиот почеток. Таа вклучи четири трепкачи и ја отвори вратата, свесна за себичното чувство на отпор. *Ми ги расипуваш плановите, блескава дамо.*

„Добро сте?“ извика таа.

„Добро сум!“ Жената се насмевна и се обиде да се исправи во седечка позиција, но веднаш се згрчи и си го допре зглобот. „Ау. Да му се плукнам. Си го свиткав зглобот. Тежок идиот сум. Излегов од кола за да ѝ кажам на девојката пред мене да престане да пишува пораки. Така ми треба кога се однесувам како полицаец.“

Џејн клекна покрај неа. Жената имаше темна коса која ѝ паѓаше до рамениците и неколку пеги на носот. Во тие нејзини пеги имаше нешто естетски задоволувачко, како детски спомен на лето, а и убаво одговараа со тенките брчки околу нејзините очи и апсурдните висечки обетки.

Отпорот на Џејн веднаш го снема.

Оваа жена ѝ се допаѓаше. Таа сакаше да ѝ помогне.

(А што кажуваше ова за неа? Дека немаше да ѝ помогне на жената ако таа беше без заби? Каква неправда. Каква злоба. Планираше да биде пољубезна со оваа жена затоа што ѝ се допаѓаа нејзините пеги.)

„Мораме веднаш да ставиме мраз“, рече Џејн. Таа се разбираше во повреди од деновите кога играше одбојка и можеше да забележи дека зглобот на жената веќе почнуваше да отекува. „И треба да се држи крената.“ Си ја гризна долната усна и разгледа наоколу во потрага по некој кој би можел да помогне.

„Роденден ми е“, рече жената нажалено. „Четириесетти.“

„Среќен роденден“, рече Џејн. Слатко беше, тоа што една четириесетгодишна жена воопшто се мачеше да спомнува дека ѝ е роденден. Таа погледна во нејзините сандали. Ноктите на нозете ѝ беа налакирани со светкава тиркизна боја. Потпетиците беа тенки како чепкалки за заби и страшно високи. „Ништо чудно што си го превиткала зглобот“, рече Џејн. „Никој не би можел да оди на овие потпетици!“

„Знам, но кажи колку се прекрасни?“ Жената го сврте стапалото за подобро да ги покаже. „Ауч! Ебате, тоа боли. Извини.“

„Мамо!“ Едно мало девојче со виткана темна коса и светкава тијара ја извади главата низ прозорецот. „Што правиш? Станувај! Ќе задоцниме!“

Светкава мајка, светкава ќерка.

„Ти благодарам за помошта, драга!“ рече жената и покајнички ѝ се насмевна на Џејн. „Ја носам во градинка. Денес е прв ден во јавното училиште Пириви. Ќерка ми е многу возбудена.“

Џејн беше вџашена. „Па таму одам и јас. Син ми Зиги ќе тргне на училиште следната година. Ќе се преселиме овде во декември.“ На Џејн не ѝ се веруваше дека таа и оваа жена би можеле да имаат нешто заедничко или дека нивните животи би можеле да се вкрстат на некој начин.

„Зиги! Како Зиги Стардаст? Колку добро име!“ рече

жената. „Патем, јас сум Медлин, Медлин Марта Мекензи.“

Таа ја подаде раката. „Џејн“, рече Џејн. „Џејн Чепман.“

***

Габриела: Училиштето се подели на два дела. Беше како, не знам, граѓанска војна. Човек мораше да биде или во Тим Медлин или во Тим Рената.

Бони: Не, не, тоа е ужасно. Тоа никогаш не се случило. Немаше страни. Ние сме многу блиска заедница. Имаше премногу алкохол. И беше полна месечина. Сите малку полудуваат на полна месечина. Сериозна сум. Тоа е феномен кој може да се потврди.

Саманта: Полна месечина ли беше? Јас знам само дека истураше. Косата ми буфна.

Керол: Знам дека јас упорно брборам за Еротскиот Клуб на Читатели, но сигурна сум дека на тие нивни „средби“ во наводници се случило нешто.

Харпер: Слушајте, јас плачев кога дознав дека Изабела е надарена. Си реков, ајде пак истото! Го имав поминато сето тоа со Софија, па многу добро знаев што ме чека. Рената си ја имаше истата мака. Две надарени деца, никој не го разбира стресот. Рената се плашеше за Амабела, како ќе се вклопи на училиште, дали ќе има доволно стимулација и така натаму и така натаму. Па кога она дете со смешното име, тој Зиги, го направи она што го направи и тоа уште првото утро! Па, таа беше вознемирена со причина. Е од таму почна сè.

-4-

Џејн си носеше книга да чита во кола додека Зиги беше во градинка, но наместо тоа, седна на кафе во една кафетерија на плажата со Медлин Марта Мекензи.

Кафетеријата беше една мала смешна накривена градба на самата плажа. Додека одеа натаму, Медлин боса цупкаше, навалувајќи се на Џејн како да беа стари пријателки. Сè беше некако интимно. Таа можеше да го намириса нејзиниот убав парфем. Џејн немаше многу физички контакти со возрасни луѓе во изминатите пет години.

Веднаш штом ја отворија вратата од кафетеријата, од зад шанкот излезе еден млад човек со раширени раце. Тој беше облечен во црно и имаше руса, виткана, сурферска коса. „Медлин! Што ти се случи?“

„Страшно сум повредена, Том“, рече Медлин. „А роденден ми е.“

„Ох, мајку му“, рече Том. Тој ѝ намигна на Џејн.

Додека Том ја сместуваше Медлин на едно сепаре во аголот, носејќи ѝ мраз во крпа и кревајќи ѝ ја ногата на едно столче, Џејн ја разгледа кафетеријата. Местото беше страшно пријатно и шармантно. Нерамните светлосини сидови беа покриени со полици полни со стари книги. Дрвениот под блескаше како злато на утринската светлина, а воздухот мирисаше на кафе, печива, океан и стари

книги. Во предниот дел од кафетеријата немаше сидови, само стакло, а сите сепариња и столици беа свртени кон океанот.

„Џејн? Што да ти нарачам?“ рече Медлин. „Ќе те честам кафе и нешто благо за да ти се заблагодарам за сè!“ Таа се сврте кон шанкерот. „Том! Ова е Џејн! Таа е мојот витез спасител. Мојата витез-ка.“

Џејн ги имаше однесено Медлин и нејзината ќерка до училиштето откако прво вознемирено го паркираше масивниот џип на Медлин.

Тоа беше проект. Една мала криза надмината.

Тоа што целиот овој инцидент беше малку возбудлив за Џејн веројатно беше тажен показател за нејзиниот банален и здодевен живот.

Зиги беше ококорен и засрамен од непознатото девојче на задното седиште со него. Малото девојче не престана да зборува за време на целиот пат, таа му објасни на Зиги сè што требаше да знае за училиштето, за наставничките, за миењето раце пред влегување во училница, за седењето на ручек, за тоа дека не дозволувале путер од кикирики затоа што некои луѓе имале алергии и можеле да *умрат* и му се пофали дека веќе имала кутија за ручек со ликот Дора Истражувачот на неа и го праша Зиги што имало на неговата кутија?

„Баз Лајтиар“, одговори Зиги брзо, учтиво и комплетно неискрено, бидејќи Џејн сè уште му немаше купено кутија за ручек, а тие воопшто немаа ни дискутирано за потребата за таква кутија. Тој во моментот одеше во целодневна, а таму имаа храна. Подготвувањето јадење од дома беше нова работа за Џејн.

Кога стигнаа во училиштето, Медлин остана во автомобилот, а Џејн ги внесе децата. Всушност, Клои ги внесе, марширајќи пред нив со својата тијара. Зиги и Џејн во еден момент се погледнаа, како да сакаа да кажат, „Кои се овие чудесни луѓе?“

Џејн имаше голема трема за првиот ден во градинка на Зиги, но многу добро знаеше дека мораше да го крие ова од него затоа што тој беше склон кон грижи. Како и

да е, таа се чувствуваше како да почнуваше со нова работа; работа како мајка на првоодделенец. Знаеше дека ќе има правила и процедури за учење.

Меѓутоа, влегувањето во училиштето со Клои Мекензи беше како пристигнување со златен билет. Веднаш им пријдоа две други мајки. „Клои! Каде е мајка ти?“ Тогаш жените ѝ се претставија на Џејн, а таа им ја раскажа приказната за зглобот на Медлин и одеднаш, дури и наставничката, госпоѓица Барнс, сакаше да чуе, па Џејн се најде во центарот на вниманието, што беше баш пријатно ако мораше да биде искрена.

***

Кога таа замина, Зиги весело влегуваше во една училница фатен за рака со Клои, а неговото лице беше толку вцрвенето и среќно што и Џејн беше вцрвенета и среќна кога се врати во автомобилот. Таму, Медлин и мавна од совозачкото седиште и задоволно ѝ се насмевна, како Џејн да ѝ беше одлична пријателка, па Џејн почувствува некакво опуштање.

Таа сега седеше во кафетеријата до Медлин, го чекаше своето кафе, ја гледаше водата и го чувствуваше сонцето на лицето.

Можеби преселувањето овде можеше да биде почеток на нешто, или крајот, што беше уште подобро.

„Мојата пријателка Селест наскоро ќе стигне“, рече Медлин. „Можеби си ја видела во училиштето со близнаците. Двајца русокоси силеции. Таа е висока, русокоса, прекрасна, конфузна и збркана.“

„Мислам дека не ја видов“, рече Џејн. „Што има да биде конфузна и збркана ако е висока, русокоса и прекрасна?“

„Баш така“, рече Медлин, како тоа да го одговараше прашањето. „А има и подеднакво прекрасен богат сопруг. Тие сè уште се држат за раце. И човекот е фин и добар. Ми купува подароци дури и мене. Искрено, немам поим зошто продолжувам да се дружам со неа.“ Таа погледна на саат. „Ох, жената е безнадежна. Секогаш

доцни! Како и да е, ќе те испрашувам додека чекаме.“ Таа се навали нанапред и ѝ го посвети целото свое внимание на Џејн. „Нова си на полуостровов? Ич не си ми позната. Живо чудо како не сме се сретнале досега со деца на иста возраст.“

„Ќе се преселиме овде во декември“, рече Џејн. „Во моментов живееме во Њутон, но одлучив дека би можело да биде fino некое време да живееме во близина на плажа. Тоа беше, само каприц, претпоставувам.“

Зборот „каприц“ ѝ дојде од нигде-никаде и истовремено ја задоволи и засрами.

Таа се обиде да смисли каприциозна приказна, како навистина да беше каприциозна девојка. Ѓи кажа на Медлин дека еден ден, пред неколку месеци, го однела Зиги на плажата, а таму видеа знак „се издава“ пред некоја зграда и си помислила, „Зошто да не живееме во близина на плажата?“

Тоа сепак не беше лага. Не баш.

Плажата Пириви беше една од десетте најубави плажи во светот! Таа го имаше видено ова некаде и упорно си го повторуваше во себе, како некој да ги слушаше нејзините мисли, како да се сомневаше во нејзините мотиви. Нејзиниот син заслужуваше да види една од десетте најубави плажи во светот. Нејзиниот прекрасен, исклучителен син.

Таа не ѝ кажа на Медлин дека го помина целиот тој ден гледајќи со крајчето од окото, чекајќи да чуе глас, име, сè додека не ја заболи главата.

Таа не ѝ кажа на Медлин дека додека се враќаа кон автомобилот, налепени со сол и песок, зборот „помош“ тивко ѝ одекнуваше во главата, како таа да молеше за нешто: за решение, за лек, за спас. Спас од што? Лек за што? Решение за што? Нејзиното дишење стана плитко. Почувствува капки пот на задниот дел од вратот.

Таа не ѝ кажа на Медлин дека се селеше низ Сиднеј на секои шест месеци уште од раѓањето на Зиги, обидувајќи се да најде живот кој одговараше.

Не ѝ кажа дека можеби за целото тоа време таа сè

повеќе кружеше поблиску и поблиску до плажата Пириви.

И не ѝ кажа дека дури откако го потпиша договорот за закуп за првпат забележа какви луѓе живееја на полуостровот - златокожи и светлокоси, па си помисли на сопствените млечно бели нозе под фармерките и си помисли на нејзините родители и колку ќе бидат вознемирени додека возат по кривулестите патишта на полуостровот, рацете на татко ѝ побелени од стегане на воланот, па и покрај тоа што знаеше дека сепак ќе доаѓаат без жалење, Џејн одеднаш беше убедена дека направи ужасна грешка. Но предоцна беше.

„Па еве ме сега тука“, заврши таа.

„Има да уживаш“, рече Медлин ентузијастично. Таа го намести мразот на зглобот и потскокна. „Ау. Сурфаш? А маж ти? Или твојот партнер. Момче? Девојка? Јас сум отворена за сите можности.“

„Немам сопруг“, рече Џејн. „Немам ни партнер. Сама сум. Јас сум самохрана мајка.“

„Навистина?“ рече Медлин како Џејн да објавила нешто прекрасно и предизвикувачко.

„Да.“ Џејн будалесто се насмевна.

„Па, знаеш, луѓето секогаш сакаат да го забораваат ова, но и јас бев самохрана мајка“, рече Медлин. Таа се подисправи на столчето и ја крена брадата, како да се обраќаше на толпа луѓе кои не се согласуваа со неа. „Маж ми ме напушти кога мојата постара ќерка беше бебе. Абигејл. Таа има четиринаесет години. И јас бев прилично млада, како тебе. Имав само дваесет и шест години. Тешко беше. Тешко е да си самохрана мајка.“

„Па, ги имам мајка ми и...“

„Ох, се разбира, се разбира, не вела дека јас немав поддршка. И мене ми помагаа родителите. Но Боже мој, имаше ноќи кога Абигејл беше болна, или кога јас бев болна, или уште полошо - кога двете бевме болни и... Нема врска.“ Медлин престана и весело се насмевна. „Мојот поранешен маж сега е преженет за друга. Имаат мало девојче на приближно иста возраст како Клои

и Нејтан е претворен во татко на годината. Мажите често го прават тоа кога ќе добијат втора шанса. Абигејл мисли дека татко ѝ е прекрасен. Јас сум единствената останата која чувствува непријателство и презир кон некого. Велат дека не е добро да си злопамтило, но не знам, јас сакам да си го помнам злото. Си го чувам како мало милениче.“

„Ни јас не сум многу по простувањето“, рече Џејн.

Медлин се исклешти и ја впери лажичката во неа. „Браво за тебе. Никогаш не простувај, никогаш не заборавај. Тоа е моето мото.“

Џејн не можеше да процени дали Медлин се шегуваше.

„Па што е со татко му на Зиги?“ продолжи Медлин. „Го има во приказнава или не?“

Џејн не трепна. Таа имаше пет години за да се усовриши во ова. Почувствува како телото ѝ се згрчува.

„Не. Ние, всушност, не бевме заедно.“ Ја изговори реченицата совршено. „Јас не му го знаев дури ни името. Тоа беше само...“ Пауза. Погледнување настрана како да си неспособен да гледаш во очи. „Секс... за една ноќ.“

Медлин само се насмевна, а Џејн за малку ќе се изнасмееше на глас од тоа колку беше изненадена. Најголемиот дел луѓе, особено оние на возраст на Медлин, реагираа со благо згрозен израз кој велеше: разбираам и немам ништо против тоа, но сега те ставам во друга категорија на луѓе. Џејн никогаш не се навредуваше од нивното гадење. И таа беше згадена. Таа само сакаше оваа тема на разговор да се затвори засекогаш и баш тоа беше она што се случуваше во најголемиот дел од времето. Зиги беше Зиги. Немаше татко. Продолжи понатаму.

„Зошто не им кажуваш на луѓето дека сте се поделиле со таткото?“ ја имаше прашано еднаш мајка ѝ во почетните денови.

„Лагите стануваат комплицирани, мамо“, рече Џејн. Мајка ѝ немаше искуство со лаги. „Вака само ја затвораме темата.“

„Се сеќавам на забавите за една ноќ“, рече Медлин занесено. „Какви работи сум правела. Се надевам само дека Клои никогаш нема да дознае. И добро беше?“

На Џејн ѝ требаа неколку секунди за да го разбере прашањето. Медлин ја прашуваше дали нејзиниот секс за една ноќ бил добар.

Џејн за момент се врати назад во тоа стаклено меурче во хотелот. Неговата рака околу шишето со шампањ. Другата рака на долниот дел од нејзиниот грб. Двајцата се смееја на глас. Длабоки брчки околу неговите очи. Таа беше изморена од смеа и копнеж. Скап мирис.

Џејн си го прочисти грлото. „Претпоставувам дека беше забавно“, рече таа.

„Извини“, рече Медлин. „Тоа беше лекоумно од моја страна. Но само се присетив на мојата лекоумна младост. Или можеби се однесувам вака затоа што ти си толку млада, а јас толку стара, па се обидувам да бидам кул. Колку години имаш? Ако не е тајна?“

„Дваесет и четири“, рече Џејн.

„Дваесет и четири“, издиша Медлин. „Јас денес полнам четириесет години. Веќе ти кажав, нели? Ти најверојатно си мислиш дека никогаш нема да имаш четириесет години, така?“

„Па, се надевам дека некогаш ќе имам четириесет“, рече Џејн. Таа и претходно имаше забележано дека средовечните жени беа опседнати со својата возраст, секогаш се смееја за тоа, се жалеа за тоа, како процесот на стареење да беше некоја зезната загатка што се обидуваат да ја решат. Пријателките на мајка ѝ на Џејн немаа ниту една друга тема на разговор. *Ох, Џејн, ти си толку млада и убава* (кога таа очигледно не беше; но тие се однесуваа како да мислеа дека едното оди со другото, ако си млада, тогаш автоматски си и убава). „Ох, Џејн. Ти си толку млада, имаш толку многу енергија“ (кога таа беше толку уморна, толку многу, многу уморна).

„И слушај, како се издржуваш?“ рече Медлин загрижено, исправувајќи се, како тоа да беше проблем кој мораше да го реши во истата минута. „Работиш ли?“

Џејн ѝ се насмевна. „Работам како сметководител, од дома. Имам добра база на клиенти, многу мали фирми. Брза сум. Па брзо ја завршувам работата. Тоа ја плаќа киријата.“

„Мудра девојка“, рече Медлин со одобрување. „И јас се издржував сама кога Абигејл беше мала. Барем во најголем дел. Нејтан одвреме-навреме знаеше да се разбуди и да испрати по некој чек. Тешко беше, но истовремено беше и некако задоволувачки, како... *Ебете се сите*. Знаеш што сакам да кажам.“

„Да“, рече Џејн. Таа можеше да види дека Медлин се идентификуваше со нејзината ситуација и гледаше секакви работи кои едноставно не беа таму. Животот на Џејн како самохрана мајка не велеше: *Ебете се сите*. Или барем не како што мислеше Медлин.

„Ти дефинитивно ќе бидеш една од најмладите мајки во градинката“, забележа Медлин. Таа пивна од кафето и пакосно се исклешти. „Помлада си дури и од прекрасната нова жена на мојот бивши. Вети ми дека нема да се спријателиш со неа, може? Јас те запознав прва.“

„Сигурна сум дека нема ни да ја сретнам“, рече Џејн збунето.

„Ох, ќе ја сретнеш“, Медлин направи гримаса. „Ќерка ѝ почнува во градинка во исто време како Клои. Можеш ли да замислиш?“

Џејн не можеше да замисли.

„Сите мајки од градинката ќе пијат кафиња, а жената на мојот поранешен сопруг ќе седи и ќе пие планински чај. Не се секирај, нема да летаат боксови. За жал, сè е многу здодевно и пријателски расположено и ужасно возрасно. Бони дури и ме бакнува за да ме поздравува кога ќе ме види. Таа е по јогата и чакрите и сите тие срања. Знаеш како сите деца треба да ги мразат лошите маќеи? Е па мојата ќерка ја обожава. Бони е многу ‘смирена’, сфаќаш? Тотална спротивност на мене. Таа зборува со еден од оние нежни... тивки... мелодични... гласови кои те тераат да посакаш да удриш бокс во сид.“

Џејн се насмеа на имитацијата на тивок, мелодичен глас на Медлин.

„Веројатно ќе се спријателиш со Бони“, рече Медлин. „Човек не може да ја мрази нејзе. Јас сум многу добра во тоа, а дури и мене ми е тешко да ја мразам. Треба да ја внесам цела душа во тоа за да ми успее.“ Таа го намести мразот на зглобот. „Кога ќе чуе дека сум си го повредила зглобот, Бони ќе ми донесе храна. Жената само си бара изговори за да ми донесе некој зготвен оброк. Сигурно Нејтан ѝ кажал дека немав поим од готвење кога бев со него, па сака да долови некоја поента. Но најлошата работа кај Бони е тоа што таа веројатно воопшто не се обидува да долови некаква поента. Жената е проклето љубезна. А јас би сакала да ја фрлам нејзината храна директно во корпа, но нездраво е вкусна. Маж ми и децата ќе ме убијат.“ Изразот на лицето на Медлин се смени. Таа се исклешти и мавна. „Ох! Еве ја! Конечно! Селест! Овде! Дојди да видиш што направив!“

Џејн ја крена главата и срцето ѝ се стегна.

Не требаше да биде важно. Таа знаеше дека не требаше. Но беше факт дека некои луѓе беа толку неприфатливо болно убави што правеа да се чувствуваш засрамено. Толку нездраво убави што ја ставаа твојата инфериорност на висока полица за да ја види целиот свет. Е вака требаше да изгледа една жена. Баш вака. Таа беше совршен оригинал, а Џејн страшно лоша оштетена копија.

„Ти си многу дебело, грдо, мало девојче“, рече еден упорен глас во нејзиното уво. Жежок, смрдлив здив.

Џејн се стресе и се обиде да ѝ се насмевне на ужасно убавата жена која одеше накај нив.

***

Теа: Досега сигурно сте слушнале дека Бони беше мажена за поранешниот маж на Медлин, Нејтан? Па тоа беше комплицирано. Можеби нема да ви биде лошо да го истражите тоа. Не ви кажувам како да си ја вршите работата, се разбира.

Бони: Тоа нема апсолутно никаква врска со ништо. Нашиот однос беше комплетно пријателски. Баш утрово

оставив една вегетаријанска лазања пред нејзината куќа за нејзиниот кутар сопруг.

Габриела: Јас бев нова во училиштето. Не познавав жива душа. Но ќе ви кажам што беше првата работа што си ја помислив кога влегов во градинката тој прв ден. Ај нема врска, ќе кажам само дека не сум изненадена што некој заврши мртов. Ох, добро. Претпоставувам дека претерувам. Малку бев изненадена.

-5-

Селест ја отвори стаклената врата на кафетеријата и веднаш ја виде Медлин. Таа седеше на маса со една мала, слаба, млада девојка облечена во тексас здолниште и обична бела блуза. Селест не ја препозна девојката. Таа веднаш почувствува остро разочарување. „Само ние две“, ѝ имаше речено Медлин.

Селест ги прилагоди своите очекувања за утрото. Длабоко вдиша. Таа неодамна имаше забележано нешто чудно кога зборуваше со луѓе во групи. Таа одеднаш не можеше да се присети како да се однесува нормално. Се затекнуваше како си помислува: да не се насмеав премногу гласно. Да не заборавам да се насмеам? Да не го повторив истото двапати?

Од некоја причина, кога беа само таа и Медлин беше океј. Можеби затоа што таа ја знаеше Медлин многу долго време. Нејзиниот карактер беше природен кога беа само тие две.

Таа тргна меѓу масите накај нив. Тие сè уште ја немаа забележано. Беа задлабочени во разговорот. Селест можеше да го види профилот на девојката. Таа беше премногу млада за да биде една од мајките од училиштето. Мора да беше некоја дадилка. Или пак можеби немаше никаква врска со училиштето. Медлин многу лесно циркулираше низ различните социјални кругови, стекнувајќи животни пријатели и непријатели по пат;

веројатно повеќе од вторите. Медлин живееше за конфликти и најсреќна беше кога беше бесна.

Медлин ја виде Селест и нејзиното лице блесна. Ова беше една од најубавите работи кај Медлин; начинот на кој нејзиното лице се трансформираше кога ќе те види. Како да не постои друга личност на светот што повеќе би сакала да ја види.

„Здраво, славеничке!“ извика Селест. Придружничката на Медлин се сврте на столчето. Таа имаше кафена коса, болно затегната на главата, како да беше воено лице или полицајка.

„Што ти се случи, Медлин?“ праша Селест кога се доближи доволно блиску за да ја види нејзината нога крената на столчето. Таа љубезно ѝ се насмевна на девојката, а девојката се вкочани, како Селест да ѝ за’ржила, а не да ѝ се насмеала. *Оф, мајко мила, таа се насмевна, така?*

„Ова е Џејн“, рече Медлин. „Таа ме спаси откако си го свиткав зглобот додека се обидував да спасам млади животи. Џејн, ова е Селест.“

„Здраво“, рече Џејн. На лицето на Џејн имаше нешто голо и сирово, како да беше изрибано премногу силно. Таа цвакаше мастика со мали, дискретни движења на вилицата како тоа да беше некоја тајна.

„Џејн е нова мајка во градинката“, рече Медлин додека Селест седнуваше. „Исто како тебе. Значи моја одговорност е да ви кажам сè што треба да знаете за училишните политики во Пириви. Тоа е минско поле, девојки. Минско поле, ви кажувам.“

„Училишни политики?“ Џејн се намурти и ги употреби двете раце за да си го затегне опавчето кое и без тоа беше нездраво стегнато. „Јас нема да се вмешувам во никакви училишни политики.“

„Ни јас“, се согласи Селест.

***

Џејн никогаш нема да заборава колку непромислено ја предизвика судбината тој ден. „Јас немам намера да се

вмешувам во никакви училишни политики“, имаше речено таа, а некој таму очигледно ја имаше чуено и не му се допаѓаше нејзиниот став. Премногу самоуверено. „Ај баш ќе видиме“, имаа речено тие, а потоа сигурно и се изнасмеале на нејзина сметка.

***

Роденденскиот подарок од Селест беа сет кристални чаши за шампањ на Ватерфорд.

„Ох, човече, апсолутно прекрасни“, рече Медлин. Таа внимателно извади една чаша од кутијата и ја крена на светлината, воодушевувајќи му се на непрекорниот дизајн. „Сигурно си потрошила едно мало богатство.“

За малку ќе речеше: *Фала Му на Бога што си толку богата, драга*, но запре навреме. Ќе го кажеше тоа да беа тие две сами, но Џејн, млада самохрана мајка, веројатно не беше толку богата, а се разбира, не беше културно да се зборува за пари во друштво.

И нејзиниот сопруг често ја критикуваше за ваквите испади, па Медлин не можеше да разбере зошто сите мораа да бидат толку внимателни и дискретни во врска со парите на Селест. Како богатството да беше некоја срамна болест. А истото важеше и за убавината на Селест. Непознатите луѓе на Селест ѝ упатуваа скришни погледи како и на луѓето со ампутирани екстремитети, а ако Медлин некогаш го спомнеше изгледот на Селест, Селест одговараше со нешто како срам. „Шшш“, ќе рече таа, исплашено разгледувајќи наоколу за да провери да не случајно ги слушнал некој. Сите сакаа да бидат убави и богати, но оние кои навистина беа убави и богати мораа да се преправаат дека се исти како и сите други. Ох, светот беше смешен.

„Значи, училишни политики, девојки“, рече таа додека внимателно ја враќаше чашата во кутијата. „Ќе почнеме со Русите Шлемови. Русите Шлемови управуваат со училиштето. Ако сакате да бидете една од нив, тогаш мора да имате руса коса и ваква фризура“, рече Медлин, демонстрирајќи ја задолжителната фризура со рацете.

Џејн суво се закикоти, а Медлин одеднаш сфати дека беше очајна повторно да ја насмее.

„Бојата не смее да биде бела, се разбира, треба да биде скапо-руса и потстрижана како шлем.“

„Сега си злобна“, Селест нежно ја буцна во раката.

„Не сум!“ се побуни Медлин. „Јас ја обожавам таа фризура! Инаку, сите ги шиша истата фризерка, Луси Пондер - таа е ќерка на госпоѓата која живее во куќата што гледа кон училиштето. Во Пириви, секој е поврзан со некој“, ѝ објасни таа на Џејн.

„Навистина?“ рече Џејн. На нејзиното лице истовремено блесна и надеж и страв, па таа брзо погледна преку рамо.

„Во ред е, безбедни сме, нема Руси Шлемови на повидок“, рече Медлин.

„И сега Русите Шлемови се добри или треба да бегаме од нив?“ праша Селест.

„Па, намерите им се добри“, рече Медлин.

„А има ли мајки Руси Шлемови со деца во градинката или само во училиштето?“ праша Џејн.

„Да видиме“, рече Медлин. „Ох, да, Харпер. Таа има исклучително надарена ќерка со блага алергија на ореви.“ Таа знаеше дека малку претеруваше и се чаталеше во обид да ја насмее Џејн. „Кој друг? Тука е и Керол Квигли. Таа е еден вид на надежен Рус Шлем, сè уште не е доволно руса. Жената е опседната со хигиена. Трча низ училниците со спреј за дезинфекција.“

„Не трча со спреј“, рече Селест.

„Трча!“

„А татковците?“ Џејн дискретно пикна уште една мастика во устата; очигледно беше опседната со мастики. Таа не ја гледаше Медлин во очи кога го постави прашањето. Дали можеби се надеваше дека би можела да запознае некој слободен татко?

„Па, слушнав дека годинава во градинката имало некој невработен татко кој седи дома со детето“, рече Медлин. „Жена му била некоја сверка во корпоративниот свет. Некоја си Џеки. Мислам директорка на банка.“

„Не Џеки Монтгомери“, рече Селест.

„Е, таа.“

„Мајко мила“, промрмори Селест.

„Најверојатно никогаш нема да ја гледаме. На мајките со полно работно време ич не им е лесно. Кој друг работи со полно работно време? Ох. Рената. Рената има некаква финансиска работа - со хартии од вредност или, не знам, обврзници? Постои такво нешто? Можеби е аналитичар. Заборавам да слушам секојпат кога ќе ја прашам. И нејзините деца се генијалци. Многу јасно.“

„Значи и Рената е Рус Шлем?“ рече Џејн.

„Не, не. Таа е кариеристка. Има дадилка со полно работно време. Мислам дека увезе нова од Франција. Таа сака европски работи. Рената нема време да помага во училиштето, а овие другите, Русите Шлемови, се во училишниот одбор. Таа мора да оди на состаноци. Кога и да почнеш муабет со неа, жената или се враќа од состанок или оди на состанок или се подготвува за состанок. Мислам, колку често се одржуваат овие состаноци?“

„Па, зависи од...“ почна Селест.

„Прашањето беше реторичко“, ја прекина Медлин. „Поентата ми е дека не може да издржи ни пет минути без да спомне состанок, исто како што Теа Канингем не може да издржи ни пет минути без да спомне дека има четири деца. Патем, и таа е една од мајките со деца во градинка. Хм, да не звучам малку кучкесто?“

„Да“, рече Селест.

„Извинете“, рече Медлин. И навистина се чувствуваше малку виновно. „Се обидував да бидам забавна. Обвинете го мојот зглоб. Но сериозно, училиштето навистина е прекрасно и сите се прекрасни и сите ние ќе стекнеме прекрасни, прекрасни нови пријатели.“

„Па, овие 'надарени' деца“, праша Џејн. „Ги тестираат или?“

„Има цел процес на идентификација“, рече Медлин. „И добиваат специјални програми и 'можности'. Види, јасно е дека никој не сака на неговото дете да му биде

здодевно на училиште додека ги чека сите други да го совладаат материјалот. Јас го разбираам тоа. Но малку се... па, пример, лани имав мал конфликт со Рената.“

„Медлин обожава конфликти“, ѝ рече Селест на Џејн.

„Рената некако нашла време помеѓу своите состаноци да ги замоли наставничките да организираат една мала ексклузивна екскурзија само за надарените деца. Да ги однесат на претстава. Па, дај не ме зезај, не мора да бидеш проклето надарен за да уживаш во *театар*. Јас инаку сум маркетинг менаџер во театарот Полуостров Пириви, па така дознав.“

„Гарантирам дека си победила“, се исклешти Селест.

„Се разбира дека победив“, рече Медлин. „Добив специјален групен попуст, па отидоа сите деца заедно, а за време на паузата набавив шампањ за сите родители и одлично си поминавме.“

„Ох! Кога сме веќе кај тоа!“ рече Селест. „За малку ќе заборавав да ти го дадам шампањот! Да не... ох, да, еве го.“ Таа задишано извади едно шише од својата голема чанта. „Не може да ти дадам чаши за шампањ без шампањ.“

„Ајде да се напиеме малку веднаш!“ Медлин го опфати шишето за грлото, одеднаш инспирирана.

„Не, не“, рече Селест. „Да не си луда? Премногу е рано за пиене. Треба да ги земеме децата за два часа. И не е оладен.“

„Шампањ за појадок!“ рече Медлин. „Сè се сведува на тоа како ќе го спакуваш. Ќе пиеме шампањ со џус. По пола чаша! За два саати. Џејн? Си за?“

„Претпоставувам дека може да пивнам *голтка*“, рече Џејн. „Мене страшно брзо ме фаќа.“

„Не се сомневам во тоа, со оглед на фактот дека имаш десет кила“, рече Медлин. „Одлично. Ќе има повеќе за мене.“

„Медлин“, рече Селест. „Чувај го за другпат.“

„Но денес е Медлиншки Фестивал“, рече Медлин нажалено. „А јас сум повредена.“

Селест преврте со очите. „Подај една чаша.“

***

Тea: Џејн беше малку цврцната кога дојде да го земе Зиги од градинка првиот ден. Па, знаете, тоа „црта одредена слика“, нели? Млада, самохрана мајка што пие рано по сабајле. И што цвака мастики. Лош прв впечаток. Тоа е сè што сакам да кажам.

Бони: Мајку му стара, никој не бил пијан! Тие се напиле по една чаша шампањ во кафетеријата за роденденот на Медлин. Само малку се кикотеле. Барем така слушнав, ние не успеавме да стигнеме во градинката првиот ден, бидејќи бевме на семеен спиритуален викенд во Бајрон Беј. Тоа беше неверојатно спиритуално искуство. Сакате да ви ја кажам веб страната?

Харпер: Уште првиот ден беше јасно дека Медлин, Селест и Џејн се мала тројка. Тие пристигнаа прегрнати како дванаесетгодишни деца. Јас и Рената не бевме пока-нети на нивната мала забава, иако ние две се знаевме со Медлин, бидејќи нашите момчиња одеа заедно во градинка, но како што ѝ реков и на Рената таа вечер додека вечеравме во Ремис, ич не ми беше гајле.

Саманта: Јас бев на работа. Сту ја однесе Лили во градинка. Ми спомна дека некои мајки имале „шампањски појадок“. Јас реков, *Добро. Како се викаат? Звучат како мој тип на луѓе.*

Џонатан: Јас не видов ништо. Си разговаравме со Сту за крикет.

Мелиса: Не сте го слушнале ова од мене, но Медлин Мекензи тоа утро *наводно* толку се начукала што паднала и си го шинала зглобот.

Греам: Мислам дека цупкате во место овде. Мене не ми е јасно каква врска може да има едно непромислено пиене шампањ за појадок со убиство и тотално безредие?

***

Шампањот никогаш не е грешка. Тоа отсекогаш беше мантрата на Медлин.

Но отпосле, таа сепак се запраша дали можеби во овој еден конкретен случај имаа донесено погрешна одлука. Не затоа што беа пијани. Не беа. Туку затоа што кога тие трите влегоа во училиштето, смеејќи се заедно (Медлин имаше одлучено дека не сака да остане во автомобилот и да не ја види Клои како излегува, па потскокнуваше, држејќи се за нивните лакти), зад себе ја влечеа непогрешливата арома на забава.

А луѓето никогаш не сакаа да пропуштаат забави.

-6-

Џејн не беше пијана кога се врати во училиштето за да го земе Зиги. Немаше испиено повеќе од три голтки од шампањот.

Но се чувствувааше еуфорично. Имаше нешто во пукањето на тапата, во забранетоста на сето тоа, во неочекуваноста на целото утро, тие прекрасни, долги, кршливи чаши, шанкерот кој личеше на сурфер кога им донесе три мали мафени со свеќи, мирисот на океанот, чувството дека таа можеби стекнуваше нови пријателки и тоа жени кои некако беа страшно различни од сите нејзини други пријатели: постари, побогати, пософистицирани.

„Ќе стекнеш нови пријателки кога Зиги ќе тргне на училиште!“ упорно ѝ велеше мајка ѝ, возбудено и иритантно, а Џејн даваше сè од себе за да не преврти со очите намуртено како тинејџер кој тргнува во ново училиште. Мајка ѝ на Џејн имаше три најдобри пријателки уште од времето кога постариот брат на Џејн, Дејн, тргнал во градинка. Тие седнале на кафе тој прв ден и оттогаш беа неразделни.

„Не ми требаат нови пријателки“, ѝ имаше речено Џејн.

„Да, ти требаат. Мора да се спријателиш со други мајки“, рече мајка ѝ. „Ќе се поддржувате една со друга! Ќе се разбирате!“

И сега чудна работа, Џејн почна да верува во зборовите на својата мајка. Таа некако можеше да се поврзе со Медлин и Селест, иако тие реално немаа ништо заедничко, освен тоа што нивните деца почнуваа во иста градинка.

Па затоа не беше подготвена за тоа што се случи.

Не беше на штрек. Беше зафатена со запознавање на слаткото училиште и уживање во сонцето и новиот мирис на океанот. Џејн беше исполнета со задоволство при помислата на училишните денови на Зиги. За првпат откако беше роден, одговорноста за него не ѝ беше голем товар на рамениците. Нивниот нов стан беше блиску до училиштето. Можеа да пешачат секој ден и да уживаат во прекрасните глетки по пат.

„Училиштево е преслатко“, ѝ рече таа на Медлин додека ја седнуваа заедно со Селест. „Магично.“

„Знам. Лани организиравме Ноќ на училишни квизови за да собереме пари за средување на дворот“, рече Медлин. „Русите Шлемови знаат како се собираат пари за добри цели. Темата беше 'Мртви славни личности'. Многу беше забавно. Еј, те бива за квизови, Џејн?“

„Ненормално многу“, рече Џејн.

Тие ја сместија Медлин на една клупа со крената нога, а околу нив брзо почна да се собира народ. Медлин веднаш почна да заседава, претставувајќи ги Џејн и Селест на мајките со поголеми деца кои веќе ги знаеше и раскажувајќи им ја на сите приказната за тоа како си го шинала зглобот додека спасувала млади животи.

„Типично за Медлин“, ѝ рече на Џејн една жена по име Керол. Таа изгледаше нежно и носеше сламен шешир. (Керол? Зар таа не беше онаа за која Медлин рече дека сакала да чисти? Чистата Керол.)

„Медлин обожава да се расправа“, рече Керол. „Не молчи пред никого. Нашите синови играат фудбал заедно и лани се срчка со еден татко-џин. Сите мажи се криеја, а Медлин му се втурна во лице, бодејќи го со показалецот во градите, без да се повлече макар и за еден сантиметар. Беше живо чудо што не ја згази.“

„Ох, тој ли?“ се вмеша Медлин. „Ќе го презирам тој човек сè додека не умрам!“

Во меѓувреме, Селест стоеше малку понастрана, зборувајќи на тој нејзин колеблив начин што Џејн веќе почна да го препознава како карактеристика на Селест.

„Како рече дека се вика син ти?“ ја праша Керол Џејн.

„Зиги“, рече Џејн.

„Зиги“, повтори Керол несигурно.

„Здраво, јас сум Рената!“ Една жена со остра, сива, симетрична фризура и интензивни кафени очи зад модерна очила за гледање со црни рамки се појави пред Џејн со испружена рака. Тоа наликуваше на претставување на политичар. Таа го изговори своето име со чудно потенцирање, како Џејн да ја очекувала.

„Здраво! Јас сум Џејн. Како е?“ Џејн се обиде да одговори со ист степен на ентузијазам. Се запраша дали ова беше директорката на училиштето.

Една убаво облечена, русокоса жена, која веројатно беше една од Русите Шлемови за кои зборуваше Медлин, брзо им пријде со жолт коверт во раката. „Рената“, рече таа, игнорирајќи ја Џејн. „Го имам извештајот за кој зборувавме на вечерата...“

„Дај ми само секунда, Харпер“, рече Рената со доза на нетрпеливост. Таа ѝ се насмевна на Џејн. „Џејн, мило ми е! Јас сум мајката на Амабела. И Џексон ми е второ одделение. Името, патем, е Амабела, не Анабела. Француско е. Не го измисливме ние.“

Харпер продолжи да виси зад Рената, кимајќи со почит на секој нејзин збор, како оние луѓе кои стојат зад политичарите на прес конференции.

„Па, сакав само да те запознаам со дадилката на Амабела и Џексон, која што исто така е Французинка. *Quelle coincidence!* Ова е Џулиет.“ Рената покажа кон една ситна девојка со куса, црвена коса и исклучително привлечно лице на кое доминираше една голема, раскошна уста.

„Мило ми е.“ Дадилката подаде една млтава рака. Таа имаше нагласен француски акцент и изгледаше како да умира од досада.

„И мене“, рече Џејн.

„Отсекогаш сум мислела дека е убаво дадилките да се познаваат.“ Рената погледна од едната во другата. „Мала група за поддршка, да речеме! Од која земја си ти?“

„Таа не е дадилка, Рената“, рече Медлин од клупата, а од нејзиниот глас се цедеше смеа. „Таа е мајка. Само млада. Знаеш, како што бевме ние порано.“

Рената вкочането ѝ се насмевна на Џејн, како да се сомневаше дека ова е некоја шега, но пред Џејн да успее да каже нешто (таа се чувствуваше како да требаше да се извини), некој рече: „Еве ги, доаѓаат!“ и сите родители се залетаа кон убавата русокоса наставничка која ги изнесуваше децата од училницата.

Две мали светлокоси момчиња излетаа први како некој да ги испукал од пиштол и се стрчаа директно кон Селест. „Ооф“, офна Селест кога двете мали, тврди глави се забија во нејзиниот стомак. „Баш ми се допаѓаше помислата на близнаци сè додека Селест не ги роди нејзините мали демони“, ѝ имаше речено Медлин на Џејн додека го пиеја шампањот, а Селест занесено се насмевна; очигледно не беше навредена. Клои излезе од училницата со рацете замотани околу други две девојчиња кои исто така личеа на мали принцези. Џејн вознемирено разгледа наоколу во потрага по Зиги. Дали Клои го имаше откачено? Ах, конечно го здогледа. Тој излезе меѓу последните и изгледаше среќно. Џејн му крена еден палец (добар си?), а тој ѝ крена два и се исклешти.

Се слушна некаков звук. Родителите се раздвижија. Сите застапаа и погледнаа во ист правец.

Мало девојче со темна, виткана коса. Последното кое излезе од училницата. Таа липаше со сведнати раменици и си го стегаше задниот дел од вратот.

„Аууу“, издишаа мајките, бидејќи девојчето изгледаше многу жално и храбро и косата ѝ беше многу убава.

Џејн погледна во Рената која брзо тргна напред, следена од страна на дадилката која дефинитивно беше поспирана.

Мајката, дадилката и убавата, русокоса наставничка се наведнаа кон девојчето.

„Мама!“ Зиги дотрча до Џејн и таа го крена. Се чувствуваше како да не го видела со години, како двајцата да биле на патувања во далечни земји. Го закопа носот во неговата коса. „Како беше? Убаво си помина?“

Пред тој да успее да одговори, наставничката извика: „Ќе може ли сите родители и деца малку да слушаат? Имавме прекрасно утро, но сега ќе мора да поразговараме за нешто. Малку е сериозно.“

Џејн го спушти Зиги на земја.

„Што се случува?“ рече некој.

„Мислам дека нешто ѝ се случило на Амабела“, рече друга мајка.

„Ох, не“, рече некој друг тивко. „Гледај ја сега Рената како ќе се подготви за војна.“

***

„Видете, некој ја повредил Анабела, извинете, Амабела, и сакам тој што го направил тоа да дојде и да ѝ се извини, бидејќи ние не ги повредуваме пријателите на училиште, нели?“ рече учителката со нејзиниот учителски глас. „А ако некогаш случајно го направи тоа, тогаш се извинуваме, бидејќи тоа е она што го прават големите деца во градинка.“

Имаше тишина. Половина од децата бледо зјапаа во наставничката, а другата половина се нишаа на петите и си гледаа во стапалата. Неколку ги закопаа лицата во здолништата на своите мајки.

Еден од близнаците на Селест ја повлече за здолништето. „Гладен сум!“

Медлин стана од клупата и дојде до Џејн со цупкање. „Што се задржавте?“ Таа разгледа наоколу. „Не ја ни гледам Клои.“

„Кој беше, Амабела?“ му рече Рената на малото девојче. „Кој те повреди?“

Малото девојче нечујно шепна.

„Да не беше не сакајќи, Амабела?“ рече наставничката очајно.

„Не било не сакајќи, мајку му стара“, избувна Рената. Нејзиното лице гореше од бес. „Некој се обидел да ја задави. Можам да ги видам трагите на нејзиниот врат. Мислам дека ќе има модринки.“

„Леле, не ми се верува“, рече Медлин.

Џејн ја гледаше учителката како клекнува до малото девојче, замотувајќи ја раката околу нејзините раменици и лепејќи ја устата до нејзиното уво.

„Виде ли ти што се случи?“ го праша Џејн Зиги. Тој жестоко ја затресе главата.

Наставничката повторно стана и си ја допре обетката кога се сврте кон родителите. „Очигледно било едно од момчињата... хм, па. Мојот проблем е тоа што децата сè уште не си ги знаат имињата, па Амабела не може да ми каже точно кое момченце...“

„Нема да го баталиме ова туку-така!“ ја прекина Рената.

„Нема теоретска шанса!“ се согласи нејзината верна, русокоса пријателка, Харпер. Верната Харпер, си помисли Џејн, обидувајќи се да им ги запомни имињата на сите.

Наставничката длабоко вдиша. „Не. Нема да го баталиме. Ќе може ли да ги замолам сите деца, т.е. не, можеби само момчињата, да истапат овде напред малку?“

Родителите нежно ги поттурнаа своите деца нанаред.

„Ајде оди“, му рече Џејн на Зиги.

Тој ја грабна нејзината рака и молбено погледна нагоре во неа. „Сега сум подготвен за одење дома.“

„Во ред е“, рече таа. „Ова нема да трае долго.“

Тој тргна нанаред и застапа до едно момче кое изгледаше како цин така застанато до Зиги. Детето беше повисоко од Зиги за цела глава, со црна, виткана коса и големи, силни раменици. Изгледаше како некој мал гангстер.

Момчињата застапаа во редица пред наставничката. Ги имаше петнаесетина, во секакви форми и големини. Изгледаа страшно слатко. Светлите близнаци на Селест стоеја на крајот: едниот возеше количка по главата на другиот брат, а овој ја бркаше како да беше мува.

„Како ги наредија, како во полициска станица“, рече Медлин.

„Престани, Медлин“, се налуту некој.

„Би требало да ги свртат нанаред, па после во профил“, продолжи Медлин. „Ако е некое од твоите момчиња, Селест, таа нема да знае кој е кој. Ќе мора да направиме тестирање на ДНК. Чекај - идентичните близнаци имаат иста или различна ДНК?“

„Ти можеш да се смееш, Медлин, твоето дете не е осомничен“, рече друга мајка.

„Имаат иста ДНК, но различни отпечатоци“, рече Селест.

„Е па тогаш ќе мора да фрлиме малку од онаа прашината за проверка на отпечатоци“, рече Медлин.

„Шшшш“, рече Џејн, обидувајќи се да не се смее. Таа очајно ја сожалуваше мајката на детето кое требаше да биде понижено вака јавно.

Малото девојче по име Амабела ја фати мајка си за рака. Погледна во редицата момчиња. „Тој беше“, рече таа веднаш. Покажа во малиот гангстер. „Тој се обиде да ме задави.“

Знаев, си помисли Џејн.

Но тогаш, од некоја причина, наставничката ја стави раката на рамото на Зиги, а малото девојче почна да кима и Зиги затресе со главата „Не бев јас!“

„Да, ти беше“, рече малото девојче.

***

Детектив Адриан Квиндлен: Моментално правиме аутопсија за да ја утврдиме причината за смрт, но во оваа фаза можам да потврдам дека жртвата има неколку скршени ребра, скршена карлица, напукнат череп, десно стапало и долен пршлен.

-7-

Ох, по *заволите*, си помисли Медлин.

Прекрасно. Таа штотуку се имаше спријателено со мајката на мал силедија. Тој изгледаше толку слатко и мило во колата. Фала му на Бога што се немаше обидено да ја задави Клои. Тоа ќе беше непријатно. Исто така, Клои ќе го нокаутираше со еден бокс.

„Зиги *никогаш* не би...“ рече Џејн.

Нејзиното лице беше комплетно бело. Таа изгледаше ужасено. Медлин ги виде другите родители како прават по еден мал чекор наназад, оставајќи простор околу Џејн.

„Во ред е.“ Медлин стави една успокојувачка рака на рамото на Џејн. „Тие се само деца! Сè уште не се цивилизирани!“

„Пардон“, Џејн се протна меѓу неколку мајки за да стигне до Зиги. Ја стави раката на неговото рамо. Срцето на Медлин се кршеше за нив двајца. Џејн изгледаше доволно младо за да ѝ биде ќерка нејзе. Впрочем, таа и ја потсетуваше на Абигејл со таа нејзина саркастична смисла за хумор.

„Леле, Медлин“, се туфкаше Селест. „Ова е ужасно.“

„Јас не направив ништо“, рече Зиги јасно и гласно.

„Зиги, треба само да ѝ се извиниш на Амабела, тоа е сè“, рече госпоѓицата Барнс. Таа беше добра, но сè уште

многу млада и очајна да ги задоволи родителите.

Џејн погледна во Амабела. „Душичке, сигурна ли си дека те повреди *баш ова* момче?“

„Ќе може ли да ѝ се извиниш на Амабела, те молам? Си ја повредил навистина лошо“, му рече Рената на Зиги. Таа зборуваше љубезно, но остро. „И после сите може да си одиме дома.“

„Но не бев јас“, рече Зиги. Тој зборуваше страшно јасно и гласно и ја гледаше Рената директно во очи.

Медлин ги тргна очилата за сонце и подразмисли. Можеби навистина не бил тој? Постоеше ли шанса Амабела да грешн? Но таа беше надарена! И реално беше неверојатно мило, слатко девојченце. Таа често си играше со Клои и секогаш ѝ дозволуваше да ѝ шефува.

„Немој да лажеш“, избувна Рената. Тогаш престана со љубезноста. „Треба само да се извиниш.“

Медлин веднаш го виде телото на Џејн како реагира, како ненадејно издигање на кобра. Нејзиниот грб се исправи. Нејзината брада се крена. „Зиги не лаже.“

„Па, можам да ти гарантирам дека *Амабела* ја кажува вистината.“

Малата публика стана многу мирна. Дури и другите деца беа тивки, со исклучок на близнаците на Селест, кои се бркаа по игралиштето и се дераа нешто за нинџи.

„Добро, очигледно сме во *ќор* сокак.“ Госпоѓицата Барнс очигледно немаше поим што да прави. Таа имаше само дваесет и три години, да му се плукнам.

Клои одеднаш се појави покрај Медлин, задишана од некоја игра. „Ми се плива“, објави таа.

„Шшш“, рече Медлин.

Клои воздивна. „*Ќе може ли* да пливам, *ќе те молам*, мамичке?“

„А бе шшш.“ Зглобот ја болеше. Ова не беше совршен четириесетти роденден, не, фала многу. Толку беше од Медлиншкиот Фестивал. Навистина мораше да седне. Наместо тоа, почна да цупка кон жариштето на акцијата. „Рената“, рече таа. „Знаеш какви се децата...“

Рената нагло ја сврте главата кон Медлин. „Ова дете мора да преземе одговорност за своите постапки. Мора да види дека постојат *последници*. Не може да шета наоколу, да дави други деца и да се преправа дека не бил тој! Патем, каква врска има ова со тебе, Медлин? Гледај си твоја работа.“

Медлин зовре. Таа само се обидуваше да помогне! И, *гледај си твоја работа?* И покрај тоа што демек беа пријателки, таа и Рената беа напнати една околу друга уште од конфликтот со театарот. Рената всушност ѝ се допаѓаше на Медлин, но во нивниот однос имаше нешто натпреварувачко уште од самиот почеток.

„Јас би го изгубила умот од досада кога би морала да бидам мајка *со полно работно време*“, ѝ се доверуваше Рената на Медлин на почетокот и тоа не требаше да биде навреда, бидејќи ни Медлин не беше мајка со полно работно време, но импликацијата сепак беше тука - а тоа беше дека Рената беше онаа паметната, онаа која имаше потреба од поголема ментална стимулација затоа што таа имаше *кариера*, а Медлин само *обична работа*.

А не помагаше ни тоа што синот на Рената, Џексон, беше познат во училиштето по тоа што победуваше на сите турнири за шах, додека синот на Медлин, Фред, беше познат само по тоа што беше единствениот ученик во историјата на училиштето Пириви доволно храбар за да се искачи на циновскиот даб и да скокне на кровот од училницата по музичко за да ги симне триесет и четирите насобрани тениски топчиња горе. (Растојанието меѓу дрвото и училницата беше толку големо, а кровот толку висок, што мораа да викаат пожарникари за да го симнат. Фред беше нездрав популарен во школото.)

„Нема врска, мамо“, Амабела погледна нагоре со насолзени очи. Медлин можеше да ги види црвените траги од прсти околу вратот на кутрото дете.

„Има врска“, рече Рената. Таа се сврте накај Џејн. „Те молам натерај го син ти да се извини.“

„Рената“, рече Медлин.

„Ти не се мешај, Медлин.“

„Да, мислам дека ние не треба да се мешаеме, Медлин“, додаде Харпер, која, се разбира, беше во близина и го поминуваше животот согласувајќи се со Рената.

„Жал ми е, но не можам да го натерам да се извини за нешто што вели дека не го направил“, рече Џејн.

„Твоето дете лаже“, рече Рената. Нејзините очи блескаа зад очилата.

„Јас мислам дека не лаже“, рече Џејн. Таа ја крена брадата.

„Јас сега само сакам да си одам дома, те молам, мамичке“, рече Амабела. Таа тивко почна да липа. Дадилката, која беше тивка до тој момент, ја зеде во раце, а Амабела ги замота нозете околу нејзиниот струк и го закопа лицето во нејзиниот врат.

Рената изгледаше како и самата да се подготвуваше да прсне да плаче. „Ова е апсолутно... неприфатливо“, ѝ рече на кутрата и вознемирена госпоѓица Барнс. Тогаш се наведна надолу и го стави лицето на само некој сантиметар од Зиги. „Ако само уште еднаш го допреш моето мало девојче така, има да бидеш во голема неволја.“

„Еј!“ рече Џејн.

Рената ја игнорираше. Таа се исправи и ѝ се обрати на дадилката. „Ајде да одиме, Џулиет.“

Зиги ги гледаше додека заминуваа, а другите родители се преправаа дека се занимаваат со своите деца. Тој погледна нагоре во својата мајка, си го почеша носот и рече, „Мислам дека веќе не сакам да доаѓам на училиште.“

***

Саманта: Сите родители мора да одат во полициската станица за да дадат изјава. Јас уште не сум дошла на ред. Ми се лоши кога ќе помислам на тоа. Сигурно ќе помислат дека сум виновна. Сериозно, се чувствувам виновно дури и само кога полициско возило ќе застане покрај мене на семафори.

-8-

Пет месеци пред Ноќта на училишните квиз

„Ирвасите ги изеле морковите!“

Медлин ги отвори очите и погледна во полуизедениот морков кој Клои ѝ го имаше залепено пред лицето. Ед, кој тивко рече до неа, синоќа се имаше намачено со гризење на морковите за да направи да изгледаат како навистина да ги глодале ирваси. Клои удобно си седеше на стомакот на Медлин облечена во пижами: косата како метла, насмеана од уво до уво, очите ококорени и сјајни.

Медлин си ги протри очите и погледна на саат. об.оо. На повеќе не можеа ни да се надеваат.

„Мислиш дека Дедо Мраз му оставил на Фред само компир?“ рече Клои надежно. „Затоа што годинава беше прилично немирн!“

Медлин им имаше кажано на своите деца дека Дедо Мраз би можел да им остави само завиткан компир ако се немирни, па секогаш да се прашуваат што бил тој прекрасен подарок со кој го заменил компирот. Тоа беше најголемата божиќна желба на Клои, брат ѝ да добие само компир. Медлин сериозно размислуваше да завитка компири за двајцата. Знаеше дека тоа би била страшна мотивација за добро однесување во целата следна година. „Не заборавате на компирот“, би можела да

ги потсетува. Но Ед не ѝ дозволуваше. Тој беше премногу проклето добар.

„Стана ли брат ти?“ ја праша таа Клои.

„Ќе го разбудам!“ извика Клои и истрча во ходникот пред Медлин да успее да ја запре.

На телефонот на масичката покрај креветот пристигна порака, па Медлин го зеде и почна да си ја потпевнува Тивка Ноќ.

Абигејл. Оваа година ѝ беше ред да го помине Божиќ со татко ѝ, Бони и нејзината полусестра. Скај, која беше родена три месеци после Клои, беше светлокоса, мало девојче кое ја следеше Абигејл наоколу како вљубено кутре. Таа исто така многу наликуваше на Абигејл како мала, што ја вознемируваше Медлин, а некогаш и ја расплакуваше затоа што се чувствуваеше како некој да ѝ украде нешто скапоцено. Беше јасно како бел ден дека Абигејл ја преферираше Скај повеќе од Клои и Фред кои одбиваа да ја идолизираат и Медлин често се затекнуваше како си помислува, „Но Абигејл, Клои и Фред ти се вистински брат и сестра, би требало да ги сакаш повеќе!“ - што технички не беше вистина. Медлин не можеше да поверува дека сите тројца беа подеднакво поврзани со Абигејл.

Таа ја прочита пораката:

Среќен Божиќ, мамо. Јас, тато, Бони и Скај сме овде во Домот за сиромаси уште од 05.30 часот! Веќе излупив четириесет компири! Ваквото придонесување и помагање е прекрасно искуство. Се чувствувам многу благословено. Со љубов, Абигејл.

„Таа нема излупено проклет компир во животот“, промрмори Медлин додека ѝ враќаше: *Тоа е прекрасно, душичке. Среќен Божиќ и тебе. Се гледаме наскоро, ххх!*

Го остави телефонот на масичката со тресок, одеднаш преморена, и се обиде да ја контролира малата ерупција на бес зад очите.

Се чувствувам многу благословено... Прекрасно искуство...

Ова доаѓаше од четиринаесетгодишно девојче кое

цимолеше кога ќе ја замолеа да ја намести масата за ручек. Нејзината ќерка почнуваше да звучи како Бони.

„Бљак“, рече таа на глас.

Бони го имаше организирано целото семејство да волонтира во Домот за сиромаси за Божиќ. „Го мразам безобзирниот божиќен комерцијализам, ти не?“ ѝ имаше речено таа на Медлин минатата недела, кога налетаа една на друга во продавниците. Медлин пазареше за празникот и нејзините раце беа преполни со кеси. Фред и Клои лижеа лижавчиња; нивните усти дреч црвени. Во меѓувреме, Бони носеше едно мало дрвце бонсаи во саксија, а Скај јадеше круша. (Ебена круша, ѝ кажа Медлин на Селест подоцна. Од некоја причина, таа не можеше да ја преболи крушата.)

Како, по ѓаволите, Бони го имаше натерано нејзиниот бивши маж да стане толку рано и да оди да работи во Домот за сиромаси? Нејтан немаше станато пред осум саат во десетте години додека тие беа заедно. Бони мора да знаеше да му го пуши органски.

„Абигејл има 'прекрасно искуство' со Бони во Домот за сиромаси“, му рече сега Медлин на Ед, кој се расонуваше под перницата.

Ед ја тргна перницата од лицето. „Тоа е грозно“, рече тој.

„Знам“, рече Медлин. Ете зошто го сакаше.

„Кафе“, рече тој со сочувство. „Ќе ти донесам кафе.“

„ПОДАРОЦИ!“ извикаа Клои и Фред од ходникот.

Клои и Фред не можеа да му се изнарадуваат на безобзирниот божиќен комерцијализам.

***

Харпер: Можете ли да замислите колку мора да ѝ било чудно на Медлин, детето на бившиот маж да оди во иста градинка со вашето дете? Се сеќавам дека јас и Рената зборувавме за тоа на една вечера. Бевме загрижени, не знаевме како сето тоа ќе влијае врз училишната динамика. Се разбира, Бони сакаше да се преправа дека сè е фино, културно и пријателско. „Ох, ние

ручаеме заедно за Божиќ.“ Ма немој ти мене тие приказни. Јас видов што се случи Ноќта на училишниот квиз. Ја видов Бони како го фрла пијалакот кон Медлин, го истури врз неа!

Надвор се разденуваше кога Селест се разбуди утрото на Божиќ. Пери нежно 'рчеше до неа, а од соседната соба каде што спиеја момчињата не се слушаше ама баш ништо. Тие спобудалуваа од возбуда за Дедо Мраз (се плашеа дека нема да може да ги најде во Канада, иако Селест му имаше испратено писмо за да го информира за промената на адресата за време на празниците), па таа и Пери не можеа да ги натераат да заспијат. Во хотелот, близнаците делеа голем брачен кревет и постојано се бореа на оној нивни хистеричен начин каде смеата нагло преминуваше во солзи, па пак во смеа и Пери синоќа мораше да им се развика од соседната соба, „Спијте, момци!“ за одеднаш да настане тишина. Кога Селест ги провери неколку минути подоцна, двајцата лежеа на грб со раширени раце и нозе, како уморот да ги нокаутирал во ист момент.

„Дојди да го видиш ова“, му имаше речено таа на Пери, а тој дојде и застапа до неа, па така заедно ги гледаа неколку минути, пред да си се исклештат и тивко да се искрадат за да се напијат по една чаша вино за Божиќ.

Сега Селест излезе од под големиот пердувест јорган и тргна кон прозорецот кој гледаше кон замрзнатото езеро. Ја стави дланката на стаклото. Прозорецот беше ладен, но собата беше топла. Во средишниот дел на езерото имаше огромна елка накитена со црвени и

зелени сијалички. Снегулките нежно паѓаа. Беше толку прекрасно што имаше чувство дека може да го вкуси. Знаеше дека кога ќе се врати наназад низ спомените, ќе го помни вкусот на овој празник: полн и овошест и богат, како виното што го пиеја претходната ноќ.

Денес, после отворањето на подароците и појадувањето палачинки со јаворов сируп, момчињата можеа да излезат да си играат во снегот. Да направат снешко. Пери имаше резервирано возење со голема санка. Таа знаеше дека Пери ќе ги слика сите тројца во снегот и дека ќе ги објави фотографиите на Фејсбук. Дека ќе напише нешто како: „Момчињата уживаат во својот прв бел Божиќ!“ Тој го обожаваше Фејсбук. Сите го задеваа за тоа. Голем, успешен банкар кој објавува фотографии на Фејсбук, пишувајќи им весели коментари на објавите за рецепти на пријателките на неговата жена.

Селест погледна во Пери. Тој секогаш спиеше со мала брчка меѓу веѓите, како сонштата да го збунуваа.

Селест знаеше дека ќе биде очаен да ѝ го даде подарокот веднаш штом стане. Тој обожаваше да дава подароци. Таа за првпат сфати дека сакаше да се омажи со него кога го виде исчекувањето на неговото лице додека ја гледаше мајка му како го отвора роденденскиот подарок што ѝ го имаше купено. „Ти се допаѓа ли?“ извика тој веднаш штом таа ја искина хартијата, а целото семејство му се смееше затоа што звучеше како големо дете.

Селест исто така знаеше дека нема да мора да глуми дека подарокот ѝ се допаѓа. Што и да одбереше, неговите подароци секогаш беа совршени. Таа секогаш се гордеше со својата способност да одбере убав, внимателен и досетлив подарок, но Пери беше уште подобар од неа. Последниот пат кога беше на службено патување, тој имаше најдено едно нездраво смешно и убаво, розово, кристално капаче за затворање отворени шишиња шампањ. „Само што го видов и си помислив: *Медлин*“, ѝ имаше речено. И Медлин побудале кога го виде, се разбира.

Селест знаеше дека денешниот ден ќе биде совршен во секој поглед. Фотографиите на Фејсбук нема да лажат.

Толку многу радост. Во нејзиниот живот имаше толку многу радост. Тоа беше факт кој можеше да се провери и потврди.

Навистина немаше потреба да го напушта сè додека момчињата не завршат средно.

Тоа беше вистинското време за заминување. Дента кога ќе матурираат, кога ќе завршат со последните тестови и полагања. *Оставете ги пенкалата*, ќе рече надзорникот во училиштето. И Селест тогаш ќе го остави својот сопруг.

Пери ги отвори очите.

„Среќен Божик!“ се насмевна Селест.

***

Габриела: Сите мислат дека Селест и Пери имаа совршен брак, но јас не сум сигурна во тоа. Поминав покрај нив Ноќта на училишниот квиз. Тие беа паркирани на тротоарот и седеа во кола. Двајцата зјапаа пред себе, немо, без да погледнат еден во друг, дотерани во нивните костими. Селест изгледаше прекрасно, се разбира. Јас лично сум ја видела како гнете јаглехидрати како да ќе нема утре, па затоа не ми кажувајте дека имало правда на светов.